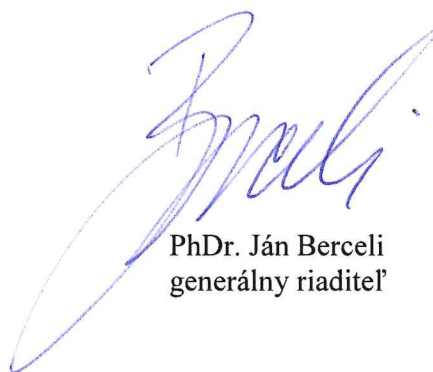

METODICKÝ POKYN ÚKSÚP č. 8/2018

„na hodnotenie množiteľského materiálu ovocných drevín a jahôd“

Aktualizovaný v roku 2022

PhDr. Ján Berceli
generálny riaditeľ

Číslo záznamu: 9415/2022

Číslo spisu: 14416/2022-240

Dátum: 16.02.2022

Účinnosť od: 15.03.2022

Účinnosť do: na dobu neurčitú

Vypracoval: Ing. Július Rozák, PhD.

Za riadenie dokumentu: Ing. Marta Andrejčíková, PhD.

Preskúmanie: máj 2023 a následne každé 2 roky

1. Úvod a cieľ

Metodický pokyn ÚKSÚP č. 8/2018 „na hodnotenie množiteľského materiálu ovocných drevín“ je vydaný na základe § 4 písm. g) zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov. Upravuje podmienky pre hodnotenie a uznávanie množiteľských porastov a porastov výsadbového materiálu ovocných drevín a jahôd.

2. Rozsah platnosti

Tento metodický pokyn platí pre inšpektorov oddelenia kontroly osív a sadív a evidovaných dodávateľov množiteľského materiálu ovocných drevín.

3. Skratky

č.	číslo
EPPO	Európska a stredomorská organizácia na ochranu rastlín
EÚ	Európska Únia
ha	hektár
KT	kmenný tvar
LRO	Listina registrovaných odrôd
NV	Nariadenie vlády
OK OS	Oddelenie kontroly osív a sadív
OK OR	Oddelenie kontroly ochrany rastlín
OOaS	Odbor osív a sadív
OOR	Odbor ochrany rastlín
RNKŠ	regulované nekaranténne škodlivé organizmy
SR	Slovenská republika
ŠOS	štátne odrodové skúšky
ÚKSÚP	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave

4. Legislatíva

V tomto metodickom pokyne sa postupuje pri hodnotení množiteľského materiálu ovocných drevín uvedených v zozname rodov a druhov v Tabuľke č.1 podľa :

- Nariadenia vlády SR č. 221/2016 Z. z., ktorými sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia na trh v znení neskorších predpisov (ďalej len „NV SR č. 221/2016 Z. z.“).

Súvisiace predpisy o podmienkach na vystavenie rastlinných pasov:

- Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 z 26. októbra 2016 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2072 z 28. novembra 2019, ktorým sa stanovujú jednotné podmienky vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady

(EÚ) 2016/2031, pokiaľ ide o ochranné opatrenia proti škodcom rastlín, a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 690/2008 a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2019

Tabuľka č. 1: Zoznam rodov a druhov podľa Prílohy č. 4. NV SR č. 221/2016 Z. z.

Latinský názov	Slovenský názov
<i>Castanea sativa</i> Mill.	Gaštan jedlý
<i>Citrus</i> L.	Citrónovník
<i>Corylus avellana</i> L.	Lieska obyčajná
<i>Cydonia oblonga</i> Mill.	Dula podlhovastá
<i>Ficus carica</i> L.	Figovník obyčajný
<i>Fortunella</i> SWINGLE	Kumkvát
<i>Fragaria</i> L.	Jahoda
<i>Juglans regia</i> L.	Orech kráľovský
<i>Malus</i> MILL..	Jabloň
<i>Olea europea</i> L.	Oliva európska
<i>Pistacia vera</i> L.	Pistácia pravá
<i>Poncirus</i> RAF.	Citrónovníkovec
<i>Prunus amygdalus</i> Batsch	Mandľa
<i>Prunus armeniaca</i> L.	Marhuľa obyčajná
<i>Prunus avium</i> L.	Čerešňa vtáčia
<i>Prunus cerasus</i> L.	Višňa
<i>Prunus domestica</i> L.	Slivka domáca
<i>Prunus persica</i> L.	Broskyňa obyčajná
<i>Prunus salicina</i> Lindley	Slivka čínska (japonská)
<i>Pyrus</i> L.	Hruška
<i>Ribes</i> L.	Ríbezľa, Egreš
<i>Rubus</i> L.	Černica, Malina
<i>Vaccinium</i> L.	Brusnica, Čučoriedka

5. Všeobecné ustanovenia pre hodnotenie množiteľského materiálu

5.1 Definície

Vymedzenie základných pojmov používaných v príslušnom metodickom pokyne je uvedené v Tabuľke č.2

Tabuľka č. 2: Základné definície

Definícia	Význam
Afinita	schopnosť zrastania podpníka s očkom alebo vrúbľom
Generatívne podpníky	podpníky vypestované z uznaného osiva ovocných drevín
Kopulát	uznaný generatívny alebo vegetatívny podpník s naštepeným vegetatívnym vrúbľom
Materské stromy a kríky	stromy a kríky produkujúce množiteľský materiál a osivo ovocných drevín
Meristém	organizované centrum aktívne sa deliacich buniek v rastline, v ktorom vznikajú bunky pre nové pletivá a orgány rastlín.

Množiareň	porast materských stromov a kríkov, ktoré sú určené k produkcii množiteľského materiálu
Množiteľský materiál	semená určené k pestovaniu ovocných rastlín, vegetatívne a generatívne podpníky, odrezky, vrúbky, očká, odkopky a sadenice z uznaných jedincov určené na výrobu škôlkarských výpestkov
Množiteľský porast	ucelená výsadba rastlín rovnakého druhu, odrody, kategórie, generácie, ročníka (okrem materských stromov a kríkov) a pri škôlkarských výpestkoch tiež podpníka
Očko	je vegetatívny orgán ovocných stromov, ktorý vyrástol v priebehu vegetácie v pazuche listu
Očkovanec	podpník zaočkovaný ušľachtilým vypučaným očkom
Okulát	zaočkovaný uznaný generatívny alebo vegetatívny podpník s ujatým nevypučaným očkom príslušnej odrody
Škôlkarské výpestky	a) jednoročné bez obrastu alebo s obrastom, výpestky s korunkou b) dvojročné s korunkou, s obrastom alebo bez obrastu c) kríky bezkmenné, najviac dvojročné d) sadenice jednoročné e) výpestky získané z meristémových kultúr určené k výsadbe na trvalé stanovište
Vegetatívne podpníky	podpníky rozmnožené vegetatívnym spôsobom (oddelky, odrezky a pod.) z uznaných jedincov

5.2 Postup pri výkone hodnotenia ovocných druhov

Prehliadky množiteľských porastov ovocných druhov a ich hodnotenie na poraste a vo vzorke vykonávajú inšpektori OK OS a OK OR. Prihlášky množiteľských porastov ovocných druhov sa zasielajú na OOaS ÚKSÚP v Bratislave, odkiaľ je zasielaná jedna kópia cez OOR príslušnému rastlinolekárskeму inšpektorovi OK OR. Kontrola prihlášok množiteľského materiálu a predložených dokladov o pôvode sa vykonáva pri ich preberaní na OOaS v kancelárii ÚKSÚP, rastlinolekárskeý inšpektor OK OR vykoná kontrolu prihlášok ešte pred kontrolou žiadateľa, oboznámi sa s pestovanými rastlinnými druhmi a preverí potrebu kontroly alebo testovania RNKŠ. Po vykonaní kontroly zašle inšpektor OK OR kópiu prihlášky do 5 dní na OOaS. Prehliadky množiteľských porastov ovocných druhov a ich hodnotenie na poraste a vo vzorke vykonávajú inšpektori OK OS na základe prihlášky a záznamu z prehliadky a hodnotenia porastov množiteľského a výsadbového materiálu ovocných drevín a jahôd, ktoré im prideli OOaS. Pred začiatkom výkonu hodnotenia sa musí inšpektor OK OS uistiť, či sa nachádza na správnom pozemku, čo si overí v plánoch výsadby. Výkon hodnotenia množiteľského materiálu sa vykoná podľa Tabuľky č.3.

Tabuľka č. 3: Hodnotenia

Hodnotenia	Typ porastov
Na poraste	a) množiteľský materiál ovocných drevín: - materské semenné stromy - generatívne podpníky semenišťa - materské vrúbľové stromy - materské porasty drobného ovocia - materské porasty vegetatívnych podpníkov b) výsadbový materiál ovocných drevín:

Na poraste	<ul style="list-style-type: none"> - zaškôlkované podpníky - generatívne podpníky priamy výsev - jednoročné očkované - jednoročné vrúbľovance - prešτεpené jednoročné očkované na poraste - prešτεpené jednoročné vrúbľovance na poraste - očkované na spiace očka - škôlkárske výpestky viacročné ponechané na poraste - škôlkárske výpestky dvojročné: <ul style="list-style-type: none"> a) uznané jednoročné výpestky ponechané na poraste b) preškôlkované výpestky (znovu vysadené na parcelu) d) neuznané jednoročné nedorastené výpestky ponechané na poraste e) prešτεpené jednoročné výpestky na poraste - škôlkárske výpestky drobného ovocia - sadenice jahôd - sadenice malín - sadenice černíc
Vo vzorke	<ul style="list-style-type: none"> - ovocné vegetatívne a generatívne podpníky - v čase balenia a označovania množiteľského a výsadbového materiálu - základka výpestkov

5.3 Počet a čas výkonu prehliadok množiteľských porastov

Inšpektori OK OS vykonajú prehliadku množiteľských porastov, keď dodávateľ pripraví množiteľský porast na prehliadku v súlade s požiadavkami príslušných legislatívnych predpisov. Optimálny počet a čas prehliadok je uvedený v Tabuľkách č. 4 a č. 5. Všetky množiteľské porasty musia byť označené tabuľkou alebo inou formou, kde budú uvedené identifikačné údaje.

Tabuľka č. 4: Počet a čas prehliadok prihlasovaných porastov u ovocného množiteľského materiálu

Skupina porastov	Počet prehliadok	Prvá prehliadka v čase	Druhá prehliadka v čase
sadenice jahôd	2	dozrievania plodov	zakoreňovania dcérskych sadeníc (najneskôr do 15.8.)
materské porasty drobného ovocia (kry a KT) (po posúdení pravosti odrody)	2 1	pred dozrievaním plodov	1.8. až 15.10.
sadenice malín a sadenice černíc	2	1.6. až 31.8.	1.9. až 15.10.
materské semenné stromy	1	pred zberom úrody	
materské vrúbľové stromy (po posúdení pravosti odrody)	2 1	pred dozrievaním plodov	pred zberom letných vrúbľov
zaškôlkované podpníky	1	1.6. až 15.10.	
materské porasty vegetatívnych podpníkov	2	1.6. až 31.8.	1.9. až 15.10.

generatívne podpníky: -semenište -priamy výsev	2	21.6. až 31.8.	1.9. až 15.10.
jednoročné očkovance a jednoročné vrúbľovance	2	21.6. až 31.8.	1.9. až 15.10.
očkovance na spiace očká	1	15.8. až 15.10.	
preštepené jednoročné očkovance a preštepené jednoročné vrúbľovance na poraste	2	21.6. až 31.8.	1.9. až 15.10.
škôlkárske výpestky viacročné ponechané na poraste	2	21.6. až 31.8.	1.9. až 15.10.
škôlkárske výpestky dvojročné: a) uznané jednoročné výpestky ponechané na poraste po prvom roku množenia b) preškôlkované výpestky (znovu vysadené na parcelu) c) základka výpestkov d) neuznané jednoročné nedorastené výpestky ponechané po prvom roku množenia na poraste e) preštepené jednoročné výpestky na poraste	2	21.6 až 31.8.	1.9. až 15.10.
škôlkárske výpestky drobného ovocia	2	21.6. až 31.8.	1.9. až 15.10.
výpestky v kontajneroch	2	1.6. až 31.8.	1.9. až 15.10.

Tabuľka č. 5: Prehliadky a hodnotenie množiteľského materiálu vo vzorke

Skupina porastov	Počet prehliadok	Tretia prehliadka v čase
Množiteľský a výsadbový materiál ovocných drevín a jahôd	1	1.11. až 15.4.

Inšpektor OK OS môže vykonať aj viac prehliadok, aby sa uistil v hodnotení množiteľských porastov ovocných druhov.

Predbežné prehliadky sa vykonávajú pri materských vrúbľových stromoch a kríkoch po prvom roku výsadby.

Odoberať množiteľský materiál z materských porastov možno až po prehliadke a uznaní porastov kontrolným ústavom.

Na množiteľský materiál predzákladný, základný a certifikovaný okrem osiva ovocných druhov, kontrolný ústav vystavuje osvedčenie o uznaní na množstvo odhadnuté pri konečnej prehliadke množiteľského porastu.

Škôlkárske výpestky a podpníky určené na expedíciu sa pred vyorávkou odlišujú až po ukončení uznávacieho konania najskôr v týchto termínoch:

Skupina porastov	Dátum
egreš, ríbezl'a	po 20.9.
mandle, broskyne, orechy	po 10.10.
ostatné druhy	po 26.9.

5.4 Technika prehliadky

Inšpektor OK OS volí techniku prehliadky množiteľského porastu podľa prehliadanej plochy, veľkosti, tvaru a expozície pozemku príp. iných okolností. Porast prechádza celý, alebo podľa parcel, ktoré sú označené na pláne výsadby.

5.5 Hodnotenie požiadaviek množiteľského porastu

5.5.1 Bodové hodnotenie celkového stavu množiteľského porastu

Bodové hodnotenie celkového stavu množiteľského porastu pozostáva z hodnotenia celkového stavu množiteľského porastu zisteného v priebehu celej prehliadky. Množiteľský porast sa hodnotí kompletným pohľadom s aspektom na vyrovnanosť porastu, zapojenie porastu, pravosť a čistotu odrody, zaburinenosť a zdravotný stav podľa Tabuľky č. 6.

Tabuľka č. 6: Bodové hodnotenie

Bodové hodnotenie	Opis množiteľského porastu
9	Množiteľský porast na celom pozemku, vyrovnaný, maximálne 5% výpad jedincov, bez iných druhov alebo odrôd, bez burín. Všetky odborné zásahy(rez) urobené správne a v čas.
7	Množiteľský porast redší, medzerovitý s výpadom maximálne 20% jedincov, menej vyrovnaný, slabo zaburinený.
5	Množiteľský porast medzerovitý, s výpadom jedincov do 50%, nevyrovnaný stredne zaburinený.
3	Množiteľský porast medzerovitý, s výpadom jedincov do 50%, silne nevyrovnaný, zaburinený. Po odstránení burín sa môže požiadať o opakovanú prehliadku a množiteľský porast môže byť uznaný.
1	Množiteľský porast silne medzerovitý, s výpadom nad 70% jedincov, nevyrovnaný, veľmi zaburinený.

5.5.2 Hodnotenie pravosti odrody

Inšpektor OK OS zistí, či daný druh zodpovedá opisu v Tabuľke č. 7.

Tabuľka č. 7: Bodové hodnotenie

Bodové hodnotenie	Opis množiteľského porastu
V	Odroda zodpovedá morfológického opisu odrody
N	Odroda nezodpovedá morfológického opisu odrody

V – vyhovuje, N – nevyhovuje

5.5.3 Hodnotenie čistoty odrody

Pri prvej prehliadke inšpektor OK OS prechádza porast a sleduje odlišné rastliny, ktoré majú odlišné morfológické a fyziologické charakteristiky oproti ostatnému porastu. Prímеси iných odrôd si inšpektor poznačí do pracovného zošita u každej odrody samostatne a potom na prihlášku a záznam z prehliadky, hodnotenia porastov množiteľského a výsadbového materiálu ovocných drevín a jahôd si poznačí hodnotenia porastu. Dodávateľovi nariadi vyznačenie prímеси v poraste. Pri poslednej prehliadke množiteľského porastu inšpektor skontroluje na poraste vyznačené prímеси. Hodnotenie sa vykonáva podľa Tabuľky č. 8:

Tabuľka č. 8: Bodové hodnotenie

Bodové hodnotenie	Opis množiteľského porastu
9	Množiteľský porast bez akýchkoľvek prímеси
7	Množiteľský porast, kde sú ojedinelé prímеси, ktoré sú označené
5	Množiteľský porast, kde je veľa prímеси, ktoré sú označené.
Bodové hodnotenie	Opis množiteľského porastu
3	Množiteľský porast, kde je veľa prímеси, ktoré sú neoznačené. Po vyznačení prímеси je možné požiadať o opakovanú prehliadku a množiteľský porast môže byť uznaný.
1	Zámena odrody, zmes odrody

6. Požiadavky na hodnotenie ovocných drevín a jahôd

Prihlásené materské porasty a z nich získaný množiteľský materiál ovocných drevín a jahôd, ktoré sú prehliadané a hodnotené v súlade s požiadavkami ustanovenými v NV SR č. 221/2016 Z. z., je možné uvádzať na trh EÚ v kategóriách: predzákladný, základný a certifikovaný a konformný materiál, ak spĺňa požiadavky pre príslušnú kategóriu. Všetky kategórie množiteľského materiálu sú vyrobené priamo alebo počas známeho počtu generácií z dôrazom na uchovanie pravosti odrody, vrátane pomologických vlastností, požiadaviek na zdravotný stav a musia byť bez poškodení, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú ich kvalitu a úžitkovosť.

Kvôli zabráneniu infekcie baktériou *Erwinia amylovora* je potrebné na materských rastlinách všetkých kategórií z čeľade ružovité (Rosaceae) odstrániť kvety ešte pred ich rozvitím.

6.1. Požiadavky na uznávanie v kategóriách predzákladný, základný a certifikovaný

Podrobnosti pre jednotlivé kategórie sú uvedené v prílohách NV SR č. 221/2016 Z. z..

Predzákladná materská rastlina a predzákladný množiteľský materiál:

- pochádza z kandidátskych rastlín uchovávaných predpísaným spôsobom a je podrobená vizuálnej prehliadke za účelom potvrdenia neprítomnosti regulovaných nekaranténnych škodcov (RNKŠ) uvedených v prílohe č. 1 a č. 2 a na ktoré sa vzťahujú požiadavky a opatrenia stanovené v prílohe č. 5. Vizuálnu prehliadku vykoná kontrolný ústav, prípadne dodávateľ.
- ÚKSÚP, prípadne dodávateľ vykonajú odber vzoriek a testovanie predzákladnej rastliny alebo predzákladného materiálu na výskyt RNKŠ, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2.

- úradné prehliadky a zisťovanie prítomnosti škodcov sa vykonáva vizuálnou prehliadkou, odberom vzoriek a testovaním podľa podrobností uvedených v prílohe č. 5. Pri odbere vzoriek a testovaní sa uplatňujú protokoly Európskej a stredomorskej organizácie pre ochranu rastlín (EPPO) alebo iné medzinárodne uznávané protokoly.
- v prípade pozitívneho výsledku testovania na RNKŠ uvedeného v prílohách č. 1 a č. 2, dodávateľ odstráni napadnutú predzákladnú materskú rastlinu alebo predzákladný materiál z blízkosti ostatných predzákladných materských rastlín a materiálu, alebo prijme vhodné opatrenia podľa prílohy č. 5.
- počas pestovania sa uchováva v technickom izoláte (sieťovniku, skleníku), ktorý poskytuje ochranu pred infekciou prostredníctvom vzdušných vektorov a sú pestované v sterilnom substráte. Zároveň je zabezpečená ich individuálna identifikácia. Z predzákladnej materskej rastliny sa získava predzákladný množiteľský materiál.

Základná materská rastlina a základný množiteľský materiál:

- množiteľský materiál sa úradne uznáva ako základný materiál, ak je vyprodukovaný zo základnej materskej rastliny. Táto je vypestovaná z predzákladného materiálu alebo rozmnožením základnej materskej rastliny povoleným počtom premnožení.
- uchováva sa v poľných podmienkach izolovaná od možných zdrojov infekcie, z ktorých je možný prenos prostredníctvom vzdušných vektorov. Základnú materskú rastlinu je možné rozmnožiť len v povolenom počte generácií a uznávať takú materskú rastlinu v povolenej dĺžke životného cyklu pre príslušný druh podľa Tabuľky č. 9.
- základná materská rastlina alebo základný množiteľský materiál musia byť pri vizuálnej prehliadke bez výskytu RNKŠ, ktoré sú uvedené v prílohách č. 1 a č. 2 a na ktoré sa vzťahujú požiadavky a opatrenia stanovené v prílohe č. 5. Vizuálnu prehliadku vykoná kontrolný ústav prípadne dodávateľ.
- ÚKSÚP a prípadne dodávateľ vykonajú odber vzoriek a testovanie základnej materskej rastliny alebo základného materiálu na výskyt RNKŠ, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2 a na ktoré sa vzťahujú požiadavky stanovené v prílohe č. 5.
- v prípade pochybností o výskyte RNKŠ uvedených v prílohe č. 1, ÚKSÚP a prípadne dodávateľ vykonajú odber a testovanie základnej materskej rastliny alebo základného materiálu.
- úradné prehliadky a zisťovanie prítomnosti škodcov sa vykonáva vizuálnou prehliadkou, odberom vzoriek a testovaním podľa podrobností uvedených v Prílohe č. 5. Pri odbere vzoriek a testovaní sa uplatňujú protokoly EPPO alebo iné medzinárodne uznávané protokoly.
- v prípade pozitívneho výsledku testovania na RNKŠ uvedeného v prílohách č. 1 a č. 2, dodávateľ odstráni napadnutú základnú materskú rastlinu alebo základný materiál z blízkosti ostatných základných materských rastlín a materiálu, alebo prijme vhodné opatrenia podľa prílohy č. 5.

Tabuľka č. 9: Najvyšší povolený počet generácií základnej materskej rastliny podľa Prílohy č. 6 NV SR č. 221/2016 Z. z.

Druh	Počty generácií		Poznámka
	Základná materská rastlina	Ak je základná materská rastlina podpníkom	
<i>Castanea sativa</i> Mill.	2	3	1*
<i>Citrus</i> L.	1	3	1*
<i>Corylus avellana</i> L.	2	-	-

<i>Cydonia oblonga</i> Malus MILL, <i>Pyrus</i> L.	2	3	1*
<i>Ficus carica</i> L.	2	-	-
<i>Fragaria</i> L.	5	-	-
<i>Juglans regia</i> L.	2	-	-
<i>Olea europea</i> L.	1	-	-
<i>Prunus amygdalus</i> Batsch <i>Prunus armeniaca</i> L. <i>Prunus domestica</i> L., <i>Prunus persica</i> L., <i>Prunus salicina</i> Lindley	2	3	1*
<i>Prunus avium</i> L., <i>Prunus cerasus</i> L.	2	3	1*
<i>Ribes</i> L.	3	-	2*
<i>Rubus</i> L.	2	-	3*
<i>Vaccinium</i> L.	2	-	-

Vysvetlivky:

1* Ak sú podpníky súčasťou základnej materskej rastliny, musia byť základným materiálom prvej generácie.

2* Materské rastliny sa udržiavajú ako materské rastliny najviac šesť rokov.

3* Materské rastliny sa udržiavajú ako materské rastliny najviac štyri roky.

Certifikovaná materská rastlina a certifikovaný množiteľský materiál:

- certifikované materské rastliny sú vypestované z predzákladného alebo základného materiálu.
- je uchovávaná v poľných podmienkach v dostatočnej priestorovej izolácii od zdrojov vírusových infekcií.
- množiteľský materiál, výsadbový materiál, ovocné dreviny určené na výrobu ovocia v kategórii certifikované sú vyrobené z uznaného certifikovaného množiteľského materiálu, ktoré boli získané z certifikovaných materských rastlín.
- certifikovaná materská rastlina alebo základný množiteľský materiál musia byť pri vizuálnej prehliadke bez výskytu RNKŠ, ktoré sú uvedené v prílohách č. 1 a č. 2 a na ktoré sa vzťahujú požiadavky a opatrenia stanovené v prílohe č. 5. Vizuálnu prehliadku vykoná ÚKSÚP, prípadne dodávateľ.
- ÚKSÚP a prípadne dodávateľ vykonajú odber vzoriek a testovanie certifikovanej materskej rastliny alebo certifikovaného materiálu na výskyt RNKŠ, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2 a na ktoré sa vzťahujú požiadavky stanovené v prílohe č. 5.
- v prípade pochybností o výskyte RNKŠ uvedených v prílohe č. 1, kontrolný ústav a prípadne dodávateľ vykonajú odber a testovanie certifikovanej materskej rastliny alebo certifikovaného materiálu.
- úradné prehliadky a zisťovanie prítomnosti škodcov sa vykonáva vizuálnou prehliadkou, odberom vzoriek a testovaním podľa podrobností uvedených v Prílohe č. 5. Pri odbere vzoriek a testovaní sa uplatňujú protokoly EPPO alebo iné medzinárodne uznávané protokoly.
- V prípade pozitívneho výsledku testovania na RNKŠ uvedeného v prílohách č. 1 a č. 2, dodávateľ odstráni napadnutú certifikovanú materskú rastlinu alebo certifikovaný materiál z blízkosti ostatných certifikovaných materských rastlín a materiálu, alebo prijme vhodné opatrenia podľa prílohy č. 5.

6.2 Konformný množiteľský materiál (CAC)

Výroba a evidencia konformného množiteľského materiálu podlieha kontrole ÚKSÚP. Predmetom hodnotenia samotným dodávateľom je množiteľský materiál ovocných drevín a jahôd v kategórii konformný množiteľský materiál (CAC).

Konformný materiál je možné uviesť na trh ak:

- je namnožený z identifikovaného zdroja, ktorý je zaznamenaný dodávateľom,
- zodpovedá opisu príslušnej odrody,
- pri podníkoch zodpovedá opisu svojho druhu,
- CAC materská rastlina alebo CAC množiteľský materiál musia byť pri vizuálnej prehliadke, ktorú vykonáva dodávateľ vo fáze pestovateľského cyklu prakticky bez výskytu RNKŠ, ktoré sú uvedené v prílohách č. 1 a č. 2, ak sa v prílohe č. 5 neuvádza inak,
- dodávateľ vykoná odber vzoriek a testovanie CAC materskej rastliny alebo CAC materiálu na výskyt RNKŠ, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2 a na ktoré sa vzťahujú požiadavky stanovené v prílohe č. 5,
- v prípade pochybností o výskyt RNKŠ uvedených v prílohe č. 1 dodávateľ vykoná odber a testovanie CAC materskej rastliny alebo CAC materiálu,
- s množiteľským materiálom CAC a ovocnými drevinami CAC sa po fáze pestovateľského cyklu môže obchodovať iba vtedy, ak sa pri vizuálnej prehliadke, ktorú vykonáva dodávateľ zistí, že sú bez výskytu symptómov škodcov uvedených v prílohách č. 1 a č. 2,
- musí byť bez poškodení, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú jeho kvalitu a úžitkovosť.

7. Zakladanie množiteľských porastov

Pri zakladaní množiteľských porastov musia byť splnené požiadavky na výskyt RNKŠ v pôde ustanovené v prílohe č.3., NV SR 221/2016 Z. z., a dodržané izolačné vzdialenosti podľa Tabuľky č. 10.

Tabuľka č. 10: Izolačné vzdialenosti

Skupina porastov	Najmenšia izolačná vzdialenosť na zamedzenie mechanickej prímеси v (m)
Generatívne podpníky	od susedného porastu oddelené jedným neosiatym riadkom, najmenej však 50 cm
Malina a černica	3 m medzi uvedenými druhmi, odrodami, kategóriami a generáciami

7.1 Požiadavky na vlastnosti množiteľských porastov

- v množiteľských porastoch predzákladného, základného a certifikovaného množiteľského materiálu sa nesmú vyskytovať prímеси iných druhov a odrôd.
- zreteľne označené iné odrody, prípadne klony sa nepovažujú za prímеси, ak sa zabezpečí, že nebudú súčasťou uznaného množiteľského porastu.
- všetky množiteľské porasty sa označia a zreteľne oddelia na zabezpečenie identifikácie odrody, klonu, kategórie a ročníka.
- neujaté podpníky pri výpestkoch v druhom roku sa pred druhou prehliadkou odstránia z porastu.
- na identifikáciu škôlkarských výpestkov sa porast zabezpečí priloženým plánom porastov.

7.2 Kvalita množiteľského materiálu

a) Požiadavky na vrúbľe

Uznané vrúbľe sa expedujú ako celé jednoročné výhony.

Vrúbľe sú vyzreté, zdravé, rovné, svieže, s náležite vyvinutými a nepoškodenými očkami.

b) Požiadavky na podpníky

Podpníky sú najviac dvojročné, odlíšené, rovné, vyzreté, svieže, zdravé a nepoškodené. Výhon Ríbezle zlatej musí byť hladký a bez čerstvých rán. Dĺžka ostatných podpníkov je najmenej 30 cm, z toho najmenej 10 cm v dolnej časti bez obrastu, okrem orecha, ktorého výhon je najmenší - 12 cm. Generatívne podpníky majú podzemnú časť od koreňového krčku najmenej 15 cm dlhú a hlavný koreň rozkonárený najnižšie 10 cm od koreňového krčku. Vegetatívne podpníky majú dobre zakorenenú časť zodpovedajúcu príslušnému typu.

Podpníky a podpníkové odrezky určené k expedícii sa zberajú až po ukončení uznávacom konaní, najskôr však v nasledujúcich termínoch :

- broskyne, mandle a Orech kráľovský až po 20. októbri,
- ostatné druhy po prvom októbri.

Veľkostné triedenie hrúbky podpníkov v mm určuje dodávateľ. V dávke je množiteľský materiál podpníkov odrodovo pravý a čistý. Pri generatívnych podpníkoch priemer podpníka sa meria v koreňovom krčku, pri vegetatívnych podpníkoch vo výške 7 cm od spodného konca podpníka.

c) Požiadavky na škôlkarské výpestky

- korene – svieže, zdravé, nepoškodené a vyzreté.
- kmeň – rovný, hladký, nepoškodený, rany po odstránení obraste s okrajovým závalom.
- korunka – najviac dvojročná, upravená rezom, so zdravými vyzretými a pravidelne rozloženými jednoročnými výhonkami.
- výpestky z predchádzajúceho roka (preškôlkované) sa uznávajú po opätovnom vysadení a prihlásení do uznávacieho konania.
- dĺžka jednoročných a dvojročných výhonov pri škôlkarských výpestkoch veľkého a drobného ovocia je primeraná pre identifikáciu odrodovej čistoty. V dávke je množiteľský materiál škôlkarských výpestkov odrodovo čistý.

7.3 Požiadavky na označovanie a balenie množiteľského materiálu ovocných drevín

Množiteľské porasty sú označené názvom odrody na prvom výpestku v riadku pred prehliadkou. Ak je v riadku viac odrôd, každá odroda je označená na prvom výpestku tejto odrody.

Každý škôlkarský výpestok je pred uvádzaním do obehu označený podľa požiadaviek v NV SR č. 221/2016 Z.z. (úradnou náveskou, pokiaľ ide o predzákladný, základný alebo certifikovaný materiál; konformný materiál je označený dokladom dodávateľa). To neplatí pre dodávky škôlkarských výpestkov odberateľovi, ktorý nebude predmetný materiál ďalej predávať, kde stačí, ak každý zväzok je označený jednou náveskou.

Kríky (najmenej s 2 výhonmi), sadenice, vrúbľe, rezky, sa označia náveskami po zbere.

V jednom zväzku je len jedna odroda (klon) rovnakej kategórie a generácie.

Pri vrúbľoch sa uvedie počet použiteľných očiek vo zväzku, alebo pri podpníkoch a škôlkarských výpestkoch sa uvedie ich počet. Na náveskách pre podpníky okrem uvedeného označenia sa uvádza aj veľkostné triedenie v mm.

Množiteľský materiál a škôlkarské výpestky sa pri doprave, skladovaní a predaji chránia tak, aby pri manipulácii nedošlo k ich pomiešaniu, zámene, poškodeniu, alebo vysychaniu.

7.4 Záznam a vyhodnotenie inšpekcie množiteľského porastu

Počas prehliadky inšpektor OK OS zaznamenáva skutočnosti, ktoré zistil do prvotnej evidencie, ktorá slúži ako podklad pre vyhotovenie záznamu z prehliadky množiteľského porastu.

Záznam musí inšpektor OK OS vyhotoviť ihneď po vykonaní prehliadky množiteľského porastu. Výsledky hodnotenia porovná s ustanovenými požiadavkami. Všetky zistené skutočnosti zapíše do časti záznam a správa z prehliadky. Ak množiteľský porast spĺňa všetky požiadavky, na záznam napíše dátum vykonania inšpekcie, podpíše a opečiatkuje. Záznam pozostáva z jedného originálu a troch kópií. Originál zašle inšpektor OOaS. Prvú kópiu dostane dodávateľ, druhú kópiu si ponechá inšpektor OK OS a tretiu fytoinšpektor.

Záznamy o prehliadkach, odbere vzorky a testovaní sa uchovávajú na odbore osív a sadív tak dlho, kým množiteľský materiál a ovocné dreviny sú pestované dodávateľom. Najmenej však počas troch rokov po odobraní množiteľského materiálu ovocných drevín alebo ich uvedení na trh.

8. Uvádzanie na trh podľa prechodného ustanovenia § 41 NV SR č. 221/2016 Z. z.

Množiteľský materiál a ovocné dreviny vyprodukované z materských rastlín všetkých kategórií, ktoré existovali do 31.decembra 2016 a sú úradne uznané alebo vyhovujú požiadavkám na konformný materiál podľa predpisov platných pred rokom 2017, je možné uviesť na trh ako uznaný v kategórii predzákladný, základný, certifikovaný alebo ako konformný množiteľský materiál (CAC) s upozornením na náveske, sprievodnom doklade alebo doklade dodávateľa, že je vhodný len pre územie SR v období do 31.12.2022.

Prechodné ustanovenie podľa NV SR č. 221/2016 Z.z.: Na území Slovenskej republiky možno uvádzať na trh do 31.decembra 2022 množiteľský materiál a ovocné dreviny vyprodukované z predzákladného materiálu, základného materiálu a certifikovanej materskej rastliny alebo konformného materiálu, ktoré existovali do 31.decembra 2016 a sú úradne certifikované alebo spĺňajú požiadavky konformného materiálu. Takýto množiteľský materiál a ovocné dreviny sa pri uvedení na trh takto označia na náveske, sprievodnom doklade alebo doklade dodávateľa.

9. Zrušovacie ustanovenia

Vydaním tohto metodického pokynu sa ruší platnosť a účinnosť Metodického pokynu č. 8/2018 „na hodnotenie množiteľského materiálu ovocných drevín“ zo dňa 18.04.2018.

10. Účinnosť

Tento metodický pokyn nadobúda účinnosť dňa 15.03.2022.

11. Prílohy

Bez príloh